

Notat

Supplerende grundnotat til Folketingets Europaudvalg

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om den anden årlige beretning om frekvenspolitikken i den Europæiske Union – Status over gennemførelse og perspektiver (KOM(2005) 411)

Resumé: I meddelelsen orienterer Kommissionen om de foranstaltninger, der er iværksat i henhold til frekvenspolitikbeslutningen¹. Meddelelsen beskriver iværksatte og fremtidige foranstaltninger og udfordringer i relation til en vellykket fællesskabspolitik på området. I meddelelsen skitseres Kommissionens strategi for en sammenhængende EU frekvenspolitik som en del af i2010 initiativet, hvor hensigten er at fremme udviklingen af den digitale økonomi. Kommissionen anfører, at en effektiv og sammenhængende brug af radiofrekvenser kan bistå den europæiske Union i at opnå Lissabon-målene ved at stimulere vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse. Den overordnede konklusion i meddelelsen er, at der er behov for en gradvis men systematisk liberalisering af brugen af radiofrekvenser. Kommissionen anmoder om støtte til de politiske perspektiver for fremtidige foranstaltninger på frekvenspolitikområdet.

Baggrund

I henhold til frekvenspolitikbeslutningen skal Kommissionen hvert år aflægge beretning til Europa-Parlamentet og Rådet om udførte aktiviteter og vedtagne foranstaltninger samt om planlagte fremtidige tiltag i henhold til denne beslutning.

Frekvenspolitikbeslutningen etablerede de politiske og retlige rammer for en koordinering af de politiske strategier i medlemsstaterne, og, hvor dette er hensigtsmæssigt, en harmonisering af vilkårene. Hensigten er at sikre adgang til og effektiv anvendelse af radiofrekvensressourcerne med henblik på at etablere et velfungerende indre marked.

Indhold

Denne meddelelse er den anden beretning om de foranstaltninger, der gennemføres i henhold til frekvenspolitikbeslutningen. I meddelelsen redegør Kommissionen for, at udnyttelse af radiofrekvensressourcer skal være mere effektive i EU. Dernæst understreger Kommissionen behovet for et fælles sæt regler for frekvensforvaltningen, så situationen bliver forudsigelig for investorerne, og så for-

VTUT 0164 SUP

23. november 2005

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vtu@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

IT- og Telestyrelsen

Sagsbehandler
Robert Lindgaard
Telefon 3545 0251
Telefax 3545 0016
E-post rl@itst.dk

Dok2000:
sagnr 32970
Dok-id 386098

¹ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 676/2002/EF af 7. marts 2002 om et frekvenspolitisk regelsæt i Det Europæiske Fællesskab, EFT L 108 af 24.4.2002, s.1.

brugernes udstyr virker på tværs af grænserne. Kommissionen orienterer om, at en fleksibel anvendelse af radiofrekvenser kan øge effektiviteten, fordi man får flere anvendelsesmuligheder i bestemte frekvensbånd, og Kommissionen anfører, at det er mest fordelagtigt for det indre marked at der fastsættes fælles vilkår for denne fleksibilitet. Kommissionen skitserer desuden sin strategi for en sammenhængende frekvenspolitik som en del af i2010 initiativet, hvor hensigten er at fremme udviklingen af den digitale økonomi.

Status for frekvenspolitikken på EU-niveau

Kommissionen redegør for, at EU's lederstilling inden for udvikling og udbredelse af radioteknologi afhænger af en effektiv udnyttelse af radiofrekvensressourcer og af de beslutninger, der træffes herom på politisk plan. Medlemsstaterne har allerede bekræftet vigtigheden af en fælles EU frekvenspolitik af hensyn til det indre marked og dets funktion. Derudover er medlemsstaterne enige om behovet for en langsigtet strategisk tilgang, som sigter mod at gøre frekvensforvaltningen mere fleksibel, så konkurrence- og innovationsevnen forbedres, samtidig med at der tages hensyn til mål af almen interesse.

IT- og Telestyrelsen

Side 2

Igangværende foranstaltninger

Der er igangværende drøftelser på højt plan om frekvenspolitiske spørgsmål som indførelse af frekvensmarkeder og overgangen til digital TV De første harmoniseringsforanstaltninger, som skal sikre borgernes adgang til innovativ teknologi og bidrage til udvikling af det indre marked, er også blevet vedtaget for trådløs internetadgang og antikollisionssystemer til biler. Kommissionen har også givet vejledning til støtte for EU's interesser i internationale forhandlinger og overvejet, hvordan man kan forbedre adgangen til frekvensoplysninger. Disse aktiviteter er beskrevet nøjere i bilag 1 i Kommissionens meddelelse.

Frekvenspolitikens bidrag til Lissabon-målene

Kommissionen anfører, at det nuværende spild ved fordeling og anvendelse af frekvenser koster dyrt, forretningsmuligheder fortabes og udbredelsen af innovative tjenester mindskes, alt sammen til ulempe for forbrugerne.

På det europæiske topmøde i marts 2005 i Bruxelles vedtog stats- og regeringscheferne at revitalisere Lissabon-processen og prioritere vækst og beskæftigelse. Rådet konkluderer, at det er bydende nødvendigt at udvikle et helt igennem rummeligt informationsfund baseret på en generel brug af informations- og kommunikationsteknologi (ikt) i det offentlige, i erhvervslivet og i hjemmet. Med i2010-initiativet støtter Kommissionen fuldt ud denne analyse og fremhæver IKT som lokomotiv for konkurrenceevne og vækst.

Kommissionen anfører endvidere, at en effektiv og sammenhængende brug af radiofrekvenser kan bistå EU i at opnå Lissabon-målene ved at stimulere vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse. I denne anden årlige beretning om frekvenspolitikken gives i øvrigt en beskrivelse af Kommissionens strategi for en samlet EU- frekvenspolitik som led i i2010-initiativet, der søger at fremme udviklingen

af den af den digitale økonomi. Her er det navnlig behovet for en gradvis, men systematisk liberalisering af frekvensanvendelserne, der er det væsentlige.

Kommissionen vurderer, at et videnbaseret og mobilt informationssamfund forudsætter en væsentlig forbedret frekvensforvaltning. Afskaffelse af frekvensadgangsbegrænsningerne for fremspirende radioteknologier kan bidrage til en hurtig udbredelse, skabe bedre vilkår for vedvarende og bæredygtige økonomisk fremgang, beskæftigelse og forbedre borgernes livskvalitet.

Vigtigheden af frekvenspolitiske beslutninger illustreres af deres virkning på udviklingen i mobilkommunikationssektoren. EU's hurtige indførelse af harmoniserede radiofrekvenser var startskuddet til udviklingen af et nyt europæisk dækkende digitalt mobiltelefonisystem (GSM). EU tilskyndede også til en gradvis indførelse af konkurrence i denne sektor i medfør af tilladelser og støttede samordning af industriel forskning og udvikling (F&U).

En samlet EU-frekvenspolitik

IT- og Telestyrelsen

Side 3

Kommissionen er overbevist om, at en effektiv reform af frekvensforvaltningen vil gavne Europa betydeligt. Dog skal ambitiøse reformer af frekvenspolitikken i medlemsstaterne tage højde for EU-perspektivet.

Kommissionen fremhæver, at der eksisterer store markeder med ens frekvensvilkår, som fremmer en hurtig udbredelse af teknologi, i USA og Japan (og i fremtiden også Kina og Indien). Det er sjældent tilfældet i EU, hvor markedet ofte er for opsplittet i individuelle nationale markeder. Derfor er det vanskeligt at tiltrække de betydelige private midler, der skal til for at udvikle nye radiobaserede teknologier og opretholde en reel konkurrencesituation i EU.

Kommissionen anerkender, at selvom anvendelsen af radiofrekvensressourcer er et "nationalt privilegium", så kan der kun etableres et reelt indre marked for radiobaseret udstyr i EU, hvis det underbygges af en fælles strategi og regulering for frekvensadgang. Kun dermed kan man nå en kritisk masse, og også overbevise industrien om, at innovativ teknologi kan få adgang til hele det europæiske marked.

En ny tilgang til frekvensforvaltning

I meddelelsen orienterer Kommissionen om, at frekvensforvaltningen ikke er tilstrækkelig fleksibel til at tilpasse sig nye teknologiske udviklinger, og det har ført til en frekvens-flaskehals for nye radioteknologier. Problemet forværres i Europa af den mangelfulde gennemførelse af det indre marked for radiobaseret udstyr og tjenester. I praksis konfronteres industrien stadig med forskellige nationale regler og strategier.

Kommissionen foreslår, at man forlader det traditionelle krav om en forudgående godkendelse for radiofrekvenser, da kravet om forudgående tilladelser kan føre til alvorlige forsinkelser eller endda forhindre indførelsen af nye produkter. For at gøre frekvensfordelingen mere fleksibel er der udviklet nye forvaltningsmodeller. De to vigtigste modeller er:

- **Frekvensmarkeder**, som kan forbedre udnyttelsen af radiofrekvensressourcer, da industrien er bedre end de regeludstedende myndigheder til at udpege applikationerne med det største potentiale. Den kunstige mangel på denne ressource skal så afhjælpes ved at skabe et "frit marked" for omsættelige rettigheder til at bruge bestemte radiofrekvenser i overensstemmelse med markedsefterspørgsel.
- **Tilladelsesfri brug ("commons model")**, hvor radiofrekvenser til brug i udstyr (typisk forbrugerudstyr med lav effekt), f.eks. fjernbetjeningen til at låse bilen op, trådløst netværk i hjemmet, trådløse telefoner, fjernstyring af legetøj osv., som opfylder visse tekniske krav, kan anvendes uden en tilladelse. Afskaffelsen af regler på dette område har allerede ført til, at der er opstået blomstrende nye radiobaserede sektorer, som bruger forholdsvis små mængder radiofrekvenser, og det ville være gavnligt med yderligere fleksibilitet.

Det optimale mix mellem modellerne afhænger af forskellige faktorer: som bl.a. markedsføringstid, beskyttelse mod skadelig interferens, tjenestekvalitet og fremme af det indre marked og innovation.

IT- og Telestyrelsen

Side 4

Beskrivelse af de vigtigste kommende initiativer:

1. Fælles, tydelige og fleksible regler

Kommissionen redegør i meddelelsen for, at den har til hensigt at gøre udnyttelsen af radiofrekvensressourcer mere effektive i EU ved at anvende et integreret sæt af "værktøjer" bestående af konkrete tiltag, der samordnes med medlemsstaterne. Bilag 2 i Kommissionens meddelelse indeholder en tidsplan for disse tiltag.

Kommissionen orienterer om behovet for et fælles sæt regler for frekvensforvaltning, så situationen bliver forudsigelig for investorerne, og så forbrugernes udstyr virker på tværs af grænserne.

Videre redegør Kommissionen for, at teknologi- og tjenesteneutralitet bør være reglen, selv om det kan være nødvendigt at indføre begrænsninger af tekniske hensyn, f.eks. for at undgå skadelig forstyrrelser. Andre afvigelser fra disse principper skal i hvert enkelt tilfælde kunne begrundes med overordnede EU-hensyn.

2. Indførelse af fleksibel frekvensanvendelse

En fleksibel anvendelse af radiofrekvenser kan øge effektiviteten, fordi anvendelsesmulighederne i bestemte frekvensbånd øges. Kommissionen foreslår, at der fastlægges fælles vilkår for denne fleksibilitet:

- Kommissionen foreslår, at der indføres markeder for handel med radiofrekvenser – frekvensmarkeder - i EU inden 2010.
- Overgangen fra analog til digital jordbaseret radio-/tv-spredning vil kunne frigøre yderligere radiofrekvensressourcer ("det digitale overskud"). Kommissionen vil støtte Lissabon-målene ved at koordinere indførelse af innovative Europa-dækkende anvendelser i en del af de frekvensbånd,

- der eventuelt frigøres på denne måde. Dette mål fremmes af en frist for nedlukning af analog radio-/tv-spredning i EU (2012).²
- Der er drøftelser i gang om en fælles tilgang i forbindelse med radiofrekvenser til alle trådløse platforme til elektroniske kommunikationstjenester.³
 - Det må også overvejes på EU-niveau, hvordan man kan udvide den tilladelsesfri ("commons") anvendelse. I EU-rammebestemmelserne bør individuelle tilladelser være udtagelsen snarere end reglen. Kommissionen iværksætter undersøgelser vedrørende tilladelsesfri anvendelse i 2005.
 - Udvikling af frekvenseffektive teknologier, f.eks. ved hjælp af "smart" eller kognitiv radio kunne eventuelt øge fleksibiliteten væsentligt. Kommissionen støtter denne forskning med midler fra EU's F&U-rammeprogram.⁴

3. Støtte til udvikling af en fælles EU-teknologiplatform

Kommissionen agter at støtte udviklingen af markeder, som dækker hele EU, og sikrer fri bevægelighed for radioprodukter og –tjenester ved systematisk at udpege radiofrekvenser til samordning og sørge for, at man kan stole på, at denne samordning virkelig finder sted.

IT- og Telestyrelsen

Side 5

Følgende foranstaltninger planlægges iværksat i den kommende rapporteringsperiode:

- Støtte til udbredelse af bredbånd ved hjælp af:
 - 3G-mobilkommunikation (IMT 2000 og andre)
 - teknologier til trådløs bredbåndsadgang (BWA)
 - hybridapplikationer (3G/data-radio-/tv-spredning via satellit).
- Ultrabredbåndprodukter (UWB).
- Kortdistanceudstyr: tilvejebringelse af et EU-dækkende massemarked for billigt radioudstyr.

I 2010 er følgende to områder udpeget som IKT-flagskibsinitiativer, som bliver genstand for særlige tiltag, således at deres frekvensbehov kan imødekommes:

- Teknologier til fremme af en selvstændig tilværelse og sundhed: mange hjælpefunktioner og medicinske anvendelser er trådløse.
- Den intelligente bil skal kunne forholde sig til sine omgivelser ved hjælp af radioapplikationer

4. Størst muligt udbytte af EU-tiltag

Kommissionen foreslår, at følgende almene spørgsmål bør tages op i den kommende rapporteringsperiode:

² Beslutning 2005/513/EF.

³ Frekvenspolitikgruppens udtalelse om WAPECS, forventes i slutningen af 2005.

⁴ Se f.eks. E2R-projektet på adressen <http://e2r.motlabs.com/>

- Konsekvensanalyse af regulering: der er brug for en passende metode til at vurdere de økonomiske og samfundsmæssige virkninger af bestemte beslutninger.
- Opfølgning af harmoniseringsforanstaltninger: EU's gældende frekvensregulering bør tages op til overvejelse i hver årsrapport.
- Gennemførelse i medlemsstaterne: Kommissionen overvåger og opmuntrer til rettidig gennemførelse af EU-frekvenssamordningsforanstaltninger i medlemsstaterne.

5. Støtte til EU's interesser i internationale forhandlinger

Det er vigtigt at fremme EU's politiske interesser aktivt i internationale frekvensforhandlinger. Forberedelserne til to ITU-konferencer er i gang:

- Den regionale radiokommunikationskonference (RRC-06) og
- Verdensradiokommunikationskonferencen (WRC-07).

IT- og Telestyrelsen

Side 6

Efter disse to konferencer gennemfører Kommissionen en evaluering af resultaterne og bestemmer i hvilket omfang, den nuværende proces understøtter EU's politikker, principper og love i internationale forhandlinger.

6. Institutionelle EU-rammer for frekvenspolitik

I meddelelsen orienterer Kommissionen om, at Frekvensudvalget⁵ og Frekvenspolitikgruppen⁶ fungerer godt. Udviklingen af frekvenspolitikken i EU afhænger dog også af tætte kontakter mellem Frekvensudvalget og Frekvenspolitikgruppen og CEPT. Med EU's udvidelse er ”aktørerne” i disse beslutningstagende organer næsten ens.

Kommissionen påpeger, at selv om erfaringerne indtil nu har været positive, skal foranstaltningerne fremover supplere hinanden bedre. Det skal dog ske uden at der sker unødige overlapninger, og der bør være en klar forståelse af, hvor de forskellige beslutninger bedst træffes. Den bedste metode til at få fuldt udbytte af hvert udvalg/gruppes ”merværdi” er ifølge Kommissionen, en successiv tilgang, som anvendes systematisk og bygger på den fremgangsmåde, der er fastlagt i frekvenspolitikbeslutningen. Begrundelsen for en foranstaltning vurderes og aftales i Fællesskabets mekanismer⁷, mens det nødvendige og ofte teknisk komplicerede arbejde med kompatibilitet og udvikling varetages af CEPT⁸ i overensstemmelse med et tildelt mandat. På baggrund af dette arbejde vedtager Kommissionen så tekniske gennemførelsesforanstaltninger med bistand fra Frekvensudvalget.

⁵ Udvalg nedsat i medfør af EUROMPARLAMENTETS OG RÅDETS BESLUTNING nr. 676/2002/EF af 7. marts 2002 om et frekvenspolitisk regelsæt i Det Europæiske Fællesskab (frekvenspolitikbeslutningen). Frekvensudvalget er et komotologiudvalg i medfør af Rådets afgørelse 1999/468/EF.

⁶ Arbejdsgruppe nedsat i medfør af Kommissionsbeslutning nr. 2002/622/EF af 26 juli 2002 om etableringen af frekvenspolitikgruppen

⁷ Dvs. Kommissionen sammen med Frekvensudvalget og frekvenspolitikgruppen.

⁸ Den europæiske mellemstatslige organisation, som har 46 lande som medlemmer, og som opstod forud for EU's engagement i telekommunikations- og frekvensspørgsmål. Den er anerkendt som en regional enhed i ITU.

Politisk konsensus om fremtidige foranstaltninger

Kommissionen opfordrer Europa-parlamentet og Rådet til at støtte EU's foranstaltninger inden for frekvenspolitikken og til at:

- Anerkende radiofrekvensressourcers betydning for etablering af det europæiske informationssamfund til støtte for det fornyede Lissabonpartnerskab for vækst og beskæftigelse.
- Understøtte en fælles strategi for effektiv frekvensforvaltning i EU og behovet for at fremme innovation via en effektiv kombination af fleksibilitet og samordnet anvendelse af radiofrekvenser.
- Indgå i et tæt samarbejde for at sikre en vellykket gennemførelse af denne strategi.

Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om meddelelsen.

IT- og Telestyrelsen

Side 7

Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at radiofrekvenspolitikken i Fællesskabet fortsat vil fremme harmonisering af frekvensanvendelsen, hvor det er påkrævet med henblik på at lette innovation og støtte Fællesskabets politikker, samtidig med at brugerne ikke pålægges unødige begrænsninger.

Det er regeringens vurdering, at de politiske perspektiver, der er beskrevet i Kommissionens beretning, er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Selv om anvendelsen af radiofrekvensressourcer er et nationalt anliggende, er det regeringens vurdering, at der i visse situationer kan være anledning til fælleseuropæisk frekvensanvendelse, som for eksempel ved Europa-Parlamentets og Rådets beslutning af 14. december 1998 om koordineret indførelse af et mobilt og trådløst kommunikationssystem (UMTS) af tredje generation i Det Europæiske Fællesskab (Nr. 128/1999/EF).

Gældende dansk ret

Meddelelsen vurderes umiddelbart at være i overensstemmelse med den gældende danske lovgivning på frekvensområdet, som er fastsat i lov om radiofrekvenser, jf. lovbekendtgørelse nr. 680 af 23. juni 2004, samt i lov om auktion over tilladelser til 3. generations mobilnet, jf. lov nr. 1266 af 20. december 2000.

Kommissionens meddelelse kan give anledning til forslag til ændringer af Rammedirektivet⁹ og Tilladelsesdirektivet¹⁰ som kan medføre behov for ændring af:

- lov om radiofrekvenser, jf. lovbekendtgørelse nr. 680 af 23. juni 2004 og

⁹ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og tjenester.

¹⁰ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og tjenester.

- lov om auktion over tilladelser til 3. generations mobilnet, jf. lov nr. 1266 af 20. december 2000

Høring

Grundnotatet blev sendt i høring i EU-Specialudvalget for it og telekommunikation for bemærkninger den 28. oktober 2005. Ved høringsfristens udløb var der ikke modtaget nogle bemærkninger.

Andre landes holdninger

Andre landes holdninger kendes ikke på nuværende tidspunkt.

Foreløbig dansk holdning

Den foreløbige danske holdning er støtte til at anerkende vigtigheden af radiofrekvenser som et fundament for "single European Information Society" og støtte til at udarbejde en fælles strategi for en effektiv frekvensadministration i Europa. Der er sympati for, at de meddelelsen nævnte markedsmekanismer skal undersøges nærmere.

IT- og Telestyrelsen

Side 8

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle og/eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Kommissionens meddelelse kan give anledning til forslag til ændringer af Rammedirektivet og Tilladelsesdirektivet, som kan medføre behov for ændring af:

- lov om radiofrekvenser, jf. lovbekendtgørelse nr. 680 af 23. juni 2004 og
- lov om auktion over tilladelser til 3. generations mobilnet, jf. lov nr. 1266 af 20. december 2000.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har tidligere modtaget grundnotat fremsendt ved Udenrigsministeriets brev af 7. oktober 2005.